

Kerstbus

BOONSTRA & BRUGMAN

Werken voor de vrije mens. LC-verslaggevers Marja Boonstra en Gitte Brugman onderzoeken en ervaren wat het betekent om te werken voor vakantievierders. Dienstbaar en geïntegreerd. In de bus en achter de toonbank, B&B doen mee. Deel 9: reisleider

Door Marja Boonstra
Foto's Gitte Brugman

Een lichtpuntje in de donkere dagen voor kerst is nooit weg. Twee lichtpuntjes zijn nog beter en een hele verzameling lichtpuntjes... dat zijn B&B. Onderweg naar de kerstmarkt in Bremen. Behangen met kerstverlichting, gewapend met een dubbel-cd vol kerstliedjes. En een bus vol passagiers. Hohoho, hete koffie en thee in een wiebelende touringcar. *Let it snow! Let it snow! Let it snow!*

B. heet de Bremengangers welkom, roept namen en streept af.

Max Baudenmann (links) en Jos de Roos: samen drie overhemden. En waar blijft nou die koffie.

Op de terugweg komen de aankopen te voorschijn.

Het is nog hartstikke donker als B&B zich om 6.45 uur melden bij de firma Paulusma in Drachten. Chauffeur Sipke Westra is er helemaal klaar voor. Met een grijns tovert hij twee witte petten met opdruk tevoorschijn. B&B installeren een knipperende kerstboom en kerstman op de kleppen en checken eerst maar eens de banden van de grote touringcar.

B denkt nog steeds dat je er tegen aan moet schoppen maar Sipke schudt zijn hoofd. Hij voelt gewoon even met zijn hand. En gaat daarna de lichten controleren. B kijkt mee: voor, achter, knipper, rem, ze doen het allemaal.

Net als de blauwe sterretjesverlichting op batterijen die B ook voor andere B heeft meegebracht. Als twee kerstbomen zitten ze links en rechts op de voorste banken. Het is 6.55 uur: op naar Burgum.

B bracht een dubbel-cd vol kerstliedjes mee. Sipke doet niet aan kerstmuziek: „Het is toch nooit goed. De een wil dit, de ander dat, dan is het weer te hard, dan weer te zacht.“ Maar samen met B puzzelt hij toch uit hoe de radio/cd-speler werkt en als Sietske Algra uit Sumar in Burgum instapt met een vriendin, is ze maar wat blij met Bing Crosby.

„I'm dreaming of a white Christmas, just like the ones I used to know.“ (Bing Crosby)

„Machtich moai“, zegt Sietske en ze lacht breeduit naar de knipperende B's. „Ik wil ek sa'n ding op myn mütse. Wat ha je dan in wille foar in pear sinten.“ Sietske gaat niet naar Bremen. „Dat doch ik nije wike. No gean ik nei Münster. Boadskipje en lekker oan 'e glühwein. En ik keapje böle: Oberländer. Folle better as de böle hjir.“ Sietske Algra is kerstmarktverslinger, dat is duidelijk. Ze glimt van plezier en voorpret.

B controleert de instaplijsten. Uiteindelijk gaan er 43 personen naar Bremen, maar Sipke rijdt volgens een ingewikkelde planning en neemt ook mensen mee die naar de markten in Oldenburg, Münster en Oberhausen gaan. Die stappen straks in Heerenveen over op andere bussen.

„Rudolph the red-nosed reindeer, had a very shining nose.“ (Gene Autry)

Van Burgum gaat het via Quatrebras en de E-10 bij Tytsjerk naar Leeuwarden. Het is 7.45 uur. Een groep instappers staart verbijsterd naar de knipperende B's. Aarzelend informeren ze of dit wel de bus naar Bremen is. Jawel, roept B en ze ontpopt zich als een gerouteerde reisleider. Ze heet welkom, roept namen en streept af.

Om 8.46 uur een prachtig rode zonsopgang bij Drachten. Tienke Schieffer en Allie Booi stappen in.

Tienke hoort bij de Zware Gebruikers; ze is al meer dan 35 jaar met Paulusma op stap. Ging als zestienjarige al met de bus naar de huishoudbeurs.

Na elke stop grijpt Sipke de microfoon. De riemen moeten immers vast en de twee stagiaires moeten geïntroduceerd. B&B laten de veiligheidskaart rouleren. Na Groningen schenken ze koffie en thee. „Dan pas“, roepen Jos de Roos uit Wiuwert en maat Max Baudenmann uit Bolsward. „Huh, even geduld“, zegt B. „Eerst moet iedereen aan boord zijn.“

„It'll be lonely this christmas without you to hold, it'll be lonely this christmas, lonely and cold.“ (Mud)

In Heerenveen schuift een vrouw twee Canadezen de bus in. „Ze verstaan geen Nederlands“, zegt ze bevestigend. „En ze moeten vooral goed weten hoe laat ze weer in Bremen moeten instappen.“ Het echtpaar in kwestie kijkt ietwat verbijsterd naar de verlichte B's. „No point“, roept B. „We'll manage.“ Ze zet de twee op een bank en belooft alle benodigde vertalingen en bijstand.

In Heerenveen komt B twee man te kort, de Jorritsma's uit Sneek zijn zoek. B gluurt alvast in een andere bus. Zitten ze daar? Andere B komt aanrennen. De Jorritsma's zijn al aan boord geglipt. En willen meteen een brochure van het dashboard meenemen. En is er al koffie? Nee, zeggen B&B streng.

It's goin' to be a cold, cold Christmas without you.“ (Dana)

Om 9.06 bij Groningen stapt laatste ploeg in. De bus is compleet, het bord voor de voorruit wordt omgedraaid: van Opstaprouwe naar Bremen. Het is licht, B & B zetten hun kerstkettingen uit. „En waar blijft die koffie“, proberen Jos en Max opnieuw. Als we op de snelweg zijn, beloven de B's. Het duo grinnikt. Vooruit, ze wachten nog wel even.

Maar dan wordt het spannend. B&B gaan koffie zetten. De bekers met oploskoffie er al in staan klaar op het kleine aanrechtje. B begint met uitdelen van roerstokjes, suiker en melkpoeder. Niet handig, zegt andere B, die aanleg heeft voor horeca. Gewoon de suiker in je linkerzak, de creamer rechts en dan meteen koffie serveren.

„The weather outside is frightful, but the fire is so delightful. And since we have no place to go, let it snow, let it snow.“ (Doris Day)

B doet haar knipperende best. De eerste bekertjes giet ze flink vol. Helemaal verkeerd. Want in de deinde bus is het lastig serveren. B geeft het volle bekertje

snel door, als een hete aardappel. Ook niet leuk, nu zit een passagier met de klots.

En er zijn geen servetten aan boord, zegt Sipke. „Er is toch niks mis gegaan, hè“, informeert hij argwanend vanachter zijn stuur. „Neuh“, zegt B. Gelukkig zijn er papieren zakdoekjes om het tafeltje te dweilen.

Nu weet B waarom de bekers zo'n randje hebben. Tot daar en niet verder moet de hete koffie. De thee moet in dubbele bekers, beslist andere B. Anders smelten ze. Tienke waarschuwt de B's: alles goed en wel maar eerst en vooral moet de chauffeur zijn koffie hebben. „Dy moet ús ride.“

„Make my wish come true. All I want for christmas is you.“ (Mariah Carey)

Over de grens is het kassa. B&B halen het geld op, €22 per persoon, graag gepast. En geven foldertjes met plattengondjes weg. De Canadezen krijgen een vertaling en een briefje mee. Met het 06-nummer van Sipke en de instaptijd: 17.00 uur. B vertelt over de christmas market in Bremen. De Canadezen zijn stomverbaasd. Een kerstmarkt. Goh.

Na de koffie is het tijd voor het toilet. Paniek: de deur zit op slot. B waarschuwt, misschien zit er nog iemand op van een vorige reis. Tienke: „Nee, der hat krekt noch ien op west.“ Sipke vermoedt dat de deur in het slot is gevallen. Maar hij heeft een sleutel. Herstel, hij heeft geen sleutel. En de nood stijgt.

Een tussenstop brengt geen uitkomst. Wel een P maar geen plee, grapt B. Tien mannen bezoeken de bosjes, dertig vrouwen kijken benauwd. Sipke rijdt door naar een volgende parkeerplaats en daar is gelukkig wel een toilet. B&B begeleiden als echte reisleiders de hele kudde naar toiletgebouw.

„Last Christmas I gave you my heart. But the very next day, you gave it away.“ (Wham!)

Er gaat een kwaadaardig gerucht door de bus: de wc is gesloten zodat de chauffeur hem vanavond niet hoeft schoon te maken. „Nee hoor“, zegt Sipke, „dat doen de schoonmakers.“ Hij haalt vanavond hooguit de bezem door de bus en leegt de vuilniszakjes.

Als ze rond twaalf in het centrum van Bremen uitstappen, zijn B&B de Paulusma-gangers meteen kwijt. Paniekerig speuren ze op de kerstmarkt tussen de stalletjes. Gelukkig is er ruim glühwein te koop, zodat de rest van de middag tamelijk rielekst verloopt. De Canadezen treffen de filmend in de St. Petri Dom, bij de expositie van kerststallen. Tienke poseert buiten onder een kerstmuts.

Als het donker wordt, lichten de petten van B&B weer helemaal op. Terug bij de bus zijn ze de laatste. Iedereen is al present, ook de Canadezen. Sipke: „Der siet ik al elke oer yn.“ Her en der in de bus ritselen plastic tassen en worden aankopen bekeken. Max en Jos kochten samen drie overhemden en een cd met panfluitmuziek. Tienke heeft vooral lekker gegeten. Het was volgens de kenners een hele beste kerstmarkt.

Do they know It's Christmas time at all? (Band Aid)

Ook op de terugweg zitten B&B knipperend op de voorste stoelen. Tussen Groningen en Drachten haalt Sipke een auto in, met een kerstboom op het dak gebonden. En de wc-deur doet het ook weer. Die ging open toen een passagier bij het uitstappen in Bremen per ongeluk zwaar op de deurkruk leunde.

„He is gone 2000 miles, it's very far. The snow is falling down, it's colder day by day. I miss you. The children were singing: he'll be back at Christmas time.“ (Pretenders)

Om 21.30 uur rijdt Sipke de lege bus Drachten weer binnen. B&B halen de oververhitte cd uit de speler en zetten hun petten uit. De schoonmaakploeg komt straks vegen, kloppen en zuigen. Sipke tankt de bus nog even vol voor morgen. Want dan gaat hij weer richting Bremen. B&B gaan naar huis, met een hoofd vol kerstliedjes.

Christmas tree smell and those silvery bells, Christmas was a friend of mine. (Fay Loucky)

Tienke Schieffer poseert onder een kerstmuts.

Canadese reisinformatie.